

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

PL. ÚS 9/2018-45

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 6. júna 2018 v pléne zloženom z predsedníčky Ivetty Macejkovej a zo sudcov Jany Baricovej, Miroslava Duriša, Jany Laššákovej (sudkyňa spravodajkyňa), Milana Ľalíka, Mojmíra Mamojku, Lajosa Mészárosa, Marianny Mochnáčovej a Rudolfa Tkáčika predbežne prerokoval návrh skupiny 33 poslancov Národnej rady Slovenskej republiky, zastúpených advokátom JUDr. Petrom Kubinom a advokátom JUDr. Danielom Lipšicom, Štefánikova 15, Bratislava, na začatie konania podľa čl. 125 ods. 1 písm. a) Ústavy Slovenskej republiky o súlade § 82b ods. 2 zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení zákona č. 140/2015 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony v znení neskorších predpisov, s čl. 39 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky v spojení s čl. 12 ods. 1, 2 a 4 Ústavy Slovenskej republiky a takto

r o z h o d o l :

1. Návrh skupiny 33 poslancov Národnej rady Slovenskej republiky prijíma na ďalšie konanie.

2. Návrhu skupiny 33 poslancov Národnej rady Slovenskej republiky na pozastavenie účinnosti § 82b ods. 2 zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení zákona č. 140/2015 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 461/2003 Z. z. o sociálnom

poistení v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony v znení neskorších predpisov, n e v y h o v u j e .

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bol 2. marca 2018 doručený návrh skupiny 34 poslancov Národnej rady Slovenskej republiky na začatie konania podľa čl. 125 ods. 1 písm. a) Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a § 37 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“). Ústavný súd preskúmal sťažnosť a jej prílohy a zistil, že návrh podala skupina len 33 poslancov (ďalej len „navrhovatelia“). Navrhovatelia ústavnému súdu navrhli rozhodnúť o nesúlade § 82b ods. 2 zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení zákona č. 140/2015 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony v znení neskorších predpisov, zo 16. júna 2015 (ďalej aj „napadnuté ustanovenie“) s čl. 39 ods. 1 v spojení s čl. 12 ods. 1, 2 a 4 ústavy.

2. Navrhovatelia uvádzajú, že Národná rada Slovenskej republiky vo svojom 6. volebnom období na 53. schôdzi 16. júna 2015 schválila [opätovne po jeho vrátení prezidentom Slovenskej republiky (ďalej len „prezident“)] vládny návrh zákona, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony (ďalej len „novela zákona o sociálnom poistení“). Novela zákona o sociálnom poistení bola uverejnená v Zbierke zákonov Slovenskej republiky pod č. 140/2015 Z. z. a nadobudla účinnosť 1. júla 2015. Do zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov (ďalej aj „zákon o sociálnom poistení“) sa zaviedol inštitút minimálneho dôchodku, ktorého cieľom je podľa dôvodovej správy „zabezpečiť poistencovi, ktorý počas väčšiny svojho pracovného života vykonával zárobkovú činnosť, dôchodkový príjem na takej úrovni, aby nebol ako

jednotlivec odkázaný na pomoc v hmotnej núdzi. Na tento účel sa starobný dôchodok alebo invalidný dôchodok vyplácaný po dovŕšení dôchodkového veku zvýši poistencovi, ktorý splní zákonom ustanovené predpoklady, tak, aby suma tohto dôchodku alebo suma úhrnu dôchodkov, ktoré sa poistencovi vyplácajú alebo na ktoré má nárok, bola vyššia ako suma životného minima pre jednu plnoletú fyzickú osobu.“.

3. Navrhovatelia zároveň informujú, že *„bolo do Novelý ZoSP pozmeňujúcim návrhom vložené Napadnuté ustanovenie...“*, ktorého dôvodom je podľa spoločnej správy výborov skutočnosť, že sporiteľ za obdobie účasti na starobnom dôchodkovom sporení *«neplatí plnú sadzbu starobného poistenia, pretože stanovenú časť platí vo forme príspevkov na starobné sporenie do II. piliera. Rovnaký princíp je dôvodné a opodstatnené uplatniť aj pri stanovení zásad zníženia sumy minimálneho dôchodku, na ktorý sa za stanovených podmienok zvyšuje starobný dôchodok sporiteľa, ktorý je naďalej z hľadiska druhového členenia dôchodkových dávok, starobným dôchodkom... Predloženým pozmeňujúcim návrhom sa reaguje na možnosť vzniku morálneho hazardu v súvislosti so zavedením minimálneho dôchodku pri skupine poistencov – sporiteľov. V prípade nižšej príjmovej skupiny sporiteľov by totiž po zavedení minimálneho dôchodku v podobe predloženej do NR SR mohlo dôjsť k takému stavu, kedy by z dôvodu dopadov investičných rozhodnutí sporiteľa a/alebo portfólio manažérov spravujúcich fondy II. piliera boli spôsobené straty „sanované“ z prostriedkov daňovníkov (v podobe garancie minimálneho dôchodku) a zisky sprivatizované (v prípade, že by riziková investičná stratégia priniesla sporiteľovi v úhrne z I. a II. piliera vyšší dôchodok než by mal, ak by do II. piliera nevstúpil a zároveň vyšší než minimálny garantovaný dôchodok)... Navrhované zmeny prispievajú k posilneniu potreby aktívneho prístupu sporiteľa k svojim úsporám v II. pilieri, ako aj k motivácii dôchodkových správcovských spoločností dosahovať také zhodnotenie majetku vo fondoch II. piliera, ktoré by nielen v krátkodobom, ale aj dlhodobom horizonte jasne porážalo úroveň inflácie a prinášalo sporiteľom reálny výnos.»*.

4. Napadnuté ustanovenie podľa názoru navrhovateľov *„diskriminuje občanov z dôvodu ich postavenia sporiteľa v systéme starobného dôchodkového sporenia... je tak v rozpore so zásadou rovnosti v právach a zásadou nediskriminácie pri uplatňovaní základného práva na primerané hmotné zabezpečenie v starobe podľa čl. 39 ods. 1 Ústavy*

Slovenskej republiky, pretože vytvára nerovnosť medzi občanmi uplatňujúcimi svoje základné právo“.

5. Navrhovatelia konkretizujú, že *„zníženie minimálneho dôchodku podľa Napadnutého ustanovenia u osôb z dôvodu ich účasti na starobnom dôchodkovom sporení... nepredstavuje ústavne nevyhnutný rozumne odôvodnený legitímny cieľ, resp. legitímny a ospravedlniteľný dôvod na diskrimináciu, a je navyše nezlučiteľný s princípmi logiky, to všetko z nasledovných dôvodov:*

(a) doplatok (čiastka rozdielu medzi minimálnym dôchodkom a dôchodkom, na ktorý vznikol poistencovi nárok) sa financuje zo štátneho rozpočtu a nie z fondov Sociálnej poisťovne;

(b) nárok na minimálny dôchodok závisí od počtu kvalifikovaných rokov trvania dôchodkového poistenia;

(c) ak poistenec dosiahol potrebný počet kvalifikovaných rokov trvania dôchodkového postenia, nárok na minimálny dôchodok a jeho výška nezávisí od výšky príjmov, resp. zaplatených odvodov poistenca.“.

6. Argument uvedený v bode *„(a)“* navrhovatelia odôvodňujú tak, že doplatok ako rozdiel medzi minimálnym dôchodkom a dôchodkom, na ktorý vznikol poistencovi nárok podľa zákona o sociálnom poistení, *„nie je financovaný z fondu starobného poistenia, ale zo štátneho rozpočtu, na tvorbe ktorého sa každý občan platiaci odvody na dôchodkové poistenie podieľa platením daní a poplatkov. Na povinnosť občana platiť dane a poplatky pritom nemá žiaden vplyv skutočnosť, či je alebo nie je sporiteľom“* podľa zákona č. 43/2004 Z. z. o starobnom dôchodkovom sporení a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (v citovanom texte aj *„ZoSDS“*, pozn.). Podľa navrhovateľov teda *„na tvorbu zdrojov, z ktorých sa financuje inštitút minimálneho dôchodku (resp. doplatku) nemá vôbec žiaden vplyv to, či príslušný dôchodca platil počas svojho pracovného života odvody len do Sociálnej poisťovne alebo či si na svoj starobný dôchodok sporil aj v II. pilieri... dane a poplatky totiž bol povinný platiť bez ohľadu na to, a jeho daňové a poplatkové povinnosti neboli tým nijako ovplyvnené. Keďže teda sporitelia podľa ZoSDS sa na tvorbe zdrojov používaných na financovanie minimálneho dôchodku (resp. doplatku) podieľajú rovnakou mierou ako osoby, ktoré sporiteľmi podľa ZoSDS nie*

sú, nie je možné s nimi ohľadom výšky ich minimálneho dôchodku zaobchádzať menej priaznivo než s osobami, ktoré sporiteľmi podľa ZoSDS nie sú... Doplatok do výšky minimálneho dôchodku má teda charakter štátnej sociálnej dávky (podobne ako napríklad prídavky na deti či rodičovské príspevky). Štátne sociálne dávky sú typické tým, že sú priznávané na základe potreby a solidarity a nie na základe zásluhy či miery prispievania poberateľa dávky na sociálne zabezpečenie.“.

7. K dôvodu uvedenému v bode „(b)“ navrhovatelia uvádzajú, že filozofickou podstatou minimálneho dôchodku „je zabezpečiť určitú minimálnu príjmovú hranicu pre všetky osoby bez rozdielu (a bez ohľadu na ich príjmy a mieru, ktorou sa podieľali na financovaní štátu)“. Pri jeho zavedení musí byť tento inštitút uplatňovaný „férovo a nediskriminačne“. Dôvod zavedenia minimálneho dôchodku má za následok, že „je a musí byť úplne irelevantné, či poistenec zároveň bol alebo nebol sporiteľom podľa ZoSDS. Ak je účelom zavedenia minimálneho dôchodku dosiahnuť stav, aby žiaden dôchodca, ktorý splnil všeobecné kvalifikačné podmienky pre vznik nároku na minimálny dôchodok, nebol odkázaný na pomoc v hmotnej núdzi, potom je Napadnuté ustanovenie v priamom rozpore s týmto účelom a práve ono bráni jeho dosiahnutiu, resp. zvyšuje riziko jeho nedosiahnutia.

Znížená suma minimálneho dôchodku pre sporiteľov podľa ZoSDS totižto vedie aj k situáciám, že pri týchto sporiteľoch súčet dôchodkov z I. piliera a II. piliera nedosahuje úroveň minimálneho dôchodku, a tak základný cieľ Napadnutého ustanovenia... nie je naplnený.“.

8. K argumentu uvedenému v bode „(c)“ navrhovatelia dôvodujú, že „pri inštitúte minimálneho dôchodku absentuje princíp zásluhovosti. Nárok na minimálny dôchodok (resp. jeho doplatok) a jeho výška nijako nezávisí od výšky jeho odvodov na dôchodkové poistenie zaplatených poistencom, pokiaľ tento dosiahol potrebný počet kvalifikovaných rokov trvania starobného dôchodkového poistenia...

Ak vznik nároku na minimálny dôchodok a jeho výška vôbec nezávisia od výšky zaplatených odvodov poistenca na starobné dôchodkové poistenie, potom nemôže byť legitímnym dôvodom zníženia minimálneho dôchodku skutočnosť, že osoba platila časť odvodov na dôchodkové zabezpečenie do II. piliera. To je aj logické, keďže teoreticky

nemožno vylúčiť ani to, že poistenec, ktorý je zároveň sporiteľom v II. pilieri odvedie na odvodoch do fondu starobného poistenia Sociálnej poisťovne v absolútnom vyjadrení celkovo vyššiu sumu než poistenec, ktorý sporiteľom v II. pilieri nikdy nebol, či už z dôvodu vyšších príjmov, z ktorých platil odvody alebo z dôvodu dlhšej doby platenia odvodov. Prečo by potom takýto poistenec – sporiteľ mal byť negatívne diskriminovaný a dostávať nižší minimálny dôchodok než poistenec, ktorý sporiteľom nebol.“.

9. Navrhovatelia sa stotožňujú i s dôvodmi, na ktorých založil prezident rozhodnutím č. 3535-2015-KPSR z 28. mája 2015 vrátenie zákona z 13. mája 2015, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony.

10. Súhlasne s prezidentom argumentujú, že *„deklarovaným cieľom inštitútu minimálneho dôchodku je plošne chrániť životnú úroveň dôchodcov na spoločnom definovanom minime, keď nemajú možnosť zabezpečiť si krytie svojich životných potrieb z pracovných príjmov, pričom v takomto prípade sa u občanov zúčastnených iba na I. pilieri dôchodkového zabezpečenia vôbec bližšie neskúma, čo bolo príčinou takejto sociálnej situácie dôchodcu (do ktorej sa mohol dostať napríklad v dôsledku okolností, ktoré predstavujú omnoho väčší a nielen morálny hazard než zákonom aprobovaná účasť na starobnom dôchodkovom sporení)“.* Rovnako uvádzajú, že *„dôchodkové nároky sa odvíjajú od výšky príjmov počas desiatok rokov života poistenca, keď sa mu v rôznych obdobiach môže celkovo ekonomicky dariť lepšie či horšie a legitimizovať systematickú penalizáciu sporiteľov v prístupe k minimálnemu dôchodku len na základe aktuálneho stavu (keď sa prejavuje krátkodobý výsledok toho, že do II. piliera v minulosti vstúpili aj občania, pre ktorých to vzhľadom na krátky zostávajúci čas sporenia nebolo výhodné) je neprimerané a v rozpore s deklarovaným zámerom solidarity spoločnosti k dôchodcom s nízkymi príjmami, ktorý je podstatným dôvodom pre zavedenie inštitútu minimálneho dôchodku“.*

11. S poukazom na čl. 39 ods. 1 ústavy v spojení s čl. 51 ods. 1 ústavy navrhovatelia zdôrazňujú, že *„podľa platnej právnej úpravy sa občan môže rozhodnúť, či svoje základné právo na primerané hmotné zabezpečenie v starobe... uplatní tak, že bude iba poistencom*

Sociálnej poisťovne (I. pilier) alebo tak, že popri účasti v I. pilieri bude aj sporiteľom podľa ZoSDS (II. pilier). Starobné dôchodkové sporenie je oficiálnym a zákonom rozpoznaným systémom hmotného zabezpečenia v starobe rovnocenným s dôchodkovým poistením podľa ZoSP.

Ak sa teda občan rozhodne, že svoje základné právo na primerané hmotné zabezpečenie v starobe... uplatní (popri povinnej účasti v I. pilieri) aj účasťou v systéme starobného dôchodkového sporenia podľa ZoSDS, za toto jeho rozhodnutie mu podľa čl. 12 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky nesmie byť spôsobená ujma na jeho právach.

Napadnuté ustanovenie však práve takúto ujmu spôsobuje. Občanovi, ktorý sa (slobodne a využívajúc svoju zákonnú možnosť) rozhodol byť a sporiteľom podľa ZoSDS, priznáva nižšiu sumu minimálneho dôchodku než občanovi, ktorý sa (rovnako slobodne a využívajúc svoju zákonnú možnosť) rozhodol zostať výlučne poistencom Sociálnej poisťovne podľa ZoSP, čím sa mu – oproti situácii, ak by nebol sporiteľom podľa ZoSDS – spôsobuje ujma na jeho práve na minimálny dôchodok, ktoré je od 1. júla 2015 súčasťou základného práva na primerané hmotné zabezpečenie v starobe podľa čl. 39 ods. 1 Ústavy...“.

12. Navrhovatelia ústavnému súdu navrhujú, aby podľa § 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde návrh predbežne prerokoval a podľa § 25 ods. 3 zákona o ústavnom súde ho prijal na ďalšie konanie.

13. Navrhovatelia žiadajú ústavný súd, aby predostretý návrh prijal na ďalšie konanie a nálezom rozhodol:

„Ustanovenie § 82b ods. 2 zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov v znení zákona č. 140/2015 zo 16. júna 2015 ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony nie je v súlade s čl. 39 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky v spojení s čl. 12 ods. 1, 2 a 4 Ústavy Slovenskej republiky.“

14. Súčasne navrhovatelia žiadajú pozastavenie účinnosti napadnutého ustanovenia zákona o sociálnom poistení, pretože „uplatňovaním Napadnutého ustanovenia bude (prinajmenšom) ohrozené základné právo občanov na primerané hmotné zabezpečenie v starobe... v časti práva na minimálny dôchodok. Občania, ktorí boli sporiteľmi v II. pilieri

dôchodkového zabezpečenia a odídu do dôchodku počas účinnosti Napadnutého ustanovenia, budú mať (v rozpore s čl. 12 ods. 1, 2 a 4 Ústavy...) nižší minimálny dôchodok než iní občania, ktorí sporiteľmi v II. pilieri neboli“. Podľa navrhovateľov „uvedený následok môže byť vážny, pretože sa môže dotknúť aj pomerne veľkého počtu občanov (v závislosti od toho, koľko bude trvať konanie o tomto návrhu)“. Zároveň „uvedený následok bude zrejme nenapraviteľný, pretože Napadnuté ustanovenie bude voči dotknutým občanom uplatňované na základe prezumpcie jeho ústavnej konformity. Ak by Ústavný súd tomuto návrhu vo veci samej vyhovel, spätne týmto občanom nikto nevráti ušlý príjem z dôvodu zníženia minimálneho dôchodku za obdobie uplatňovania Napadnutého ustanovenia.“.

II.

15. Podľa čl. 125 ods. 1 písm. a) ústavy ústavný súd rozhoduje o súlade zákonov s ústavou.

16. Podľa § 37 ods. 1 zákona o ústavnom súde ak osoby uvedené v § 18 ods. 1 písm. a) až f) dospejú k názoru, že právny predpis nižšej právnej sily nie je v súlade s právnym predpisom vyššej právnej sily alebo s medzinárodnou zmluvou, môžu podať ústavnému súdu návrh na začatie konania.

17. Podľa čl. 130 ods. 1 písm. a) ústavy i podľa § 18 ods. 1 písm. a) zákona o ústavnom súde ústavný súd začne konanie, ak návrh podá najmenej pätina poslancov Národnej rady Slovenskej republiky.

18. Ústavný súd návrh na začatie konania prerokuje podľa § 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa a zisťuje, či nie sú dôvody na odmietnutie návrhu podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

19. Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom

prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

20. Ústavný súd pri predbežnom prerokovaní návrhu navrhovateľov konštatuje, že navrhovatelia sú podľa čl. 130 ods. 1 písm. a) ústavy v spojení s § 18 ods. 1 písm. a) zákona o ústavnom súde aktívne legitimovaní na podanie návrhu na začatie konania o súlade právnych predpisov, pričom ich návrh obsahuje všetky náležitosti ustanovené zákonom o ústavnom súde. Na základe tohto zistenia ústavný súd dospel k záveru, že nie sú dôvody na jeho odmietnutie podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde, a preto ho prijal na ďalšie konanie podľa § 25 ods. 3 zákona o ústavnom súde (bod 1 výroku tohto uznesenia).

III.

21. Podľa čl. 125 ods. 2 ústavy ak ústavný súd prijme návrh na konanie podľa odseku 1, môže pozastaviť účinnosť napadnutých právnych predpisov, ich častí, prípadne niektorých ich ustanovení, ak ich ďalšie uplatňovanie môže ohroziť základné práva a slobody, ak hrozí značná hospodárska škoda alebo iný vážny nenapraviteľný následok.

22. Podľa § 38 ods. 1 zákona o ústavnom súde ak ústavný súd prijme návrh na začatie konania o súlade právnych predpisov podľa čl. 125 ods. 1 ústavy, môže uznesením pozastaviť účinnosť napadnutých právnych predpisov, ich častí, prípadne niektorých ich ustanovení, ak ich ďalšie uplatňovanie môže ohroziť základné práva alebo slobody alebo ľudské práva a základné slobody vyplývajúce z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a ktorá bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom (ďalej len „základné práva alebo slobody“), ak hrozí značná hospodárska škoda alebo iný vážny nenapraviteľný následok.

23. V nadväznosti na to podľa § 38 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže rozhodnúť o pozastavení účinnosti napadnutých právnych predpisov, ich častí, prípadne niektorých ich ustanovení aj na návrh účastníka konania. Návrh na pozastavenie účinnosti musí obsahovať konkretizáciu a spôsob ohrozenia základných práv alebo slobôd alebo

skutočnosti, ktoré preukazujú, že hrozí značná hospodárska škoda alebo iný vážny nenapraviteľný následok.

24. Navrhovatelia zároveň navrhujú, aby ústavný súd súčasne s prijatím ich návrhu na ďalšie konanie podľa čl. 125 ods. 2 ústavy a podľa § 38 ods. 2 zákona o ústavnom súde rozhodol o pozastavení účinnosti napadnutého ustanovenia zákona o sociálnom poistení.

Návrh na pozastavenie účinnosti navrhovatelia odôvodňujú najmä:

- ohrozením základného práva na primerané hmotné zabezpečenie v starobe u občanov dotknutých napadnutým ustanovením,

- veľkým počtom občanov, ktorých sa kritizované ustanovenie môže dotknúť, a v dôsledku toho aj vážnosťou následku spočívajúceho v uplatňovaní § 82b ods. 2 zákona o sociálnom poistení,

- nenapraviteľnosťou hroziaceho následku, a to s ohľadom na prezumpciu ústavnosti preskúmaného ustanovenia.

25. Dôvody navrhovateľov teda smerujú k dvom okruhom ústavne aprobovaných a variantne koncipovaných determinantov využitia právomoci ústavného súdu podľa čl. 125 ods. 2 ústavy, a to k ohrozeniu základného práva alebo slobody a k vážnemu nenapraviteľnému následku.

26. Ústavný súd k návrhu navrhovateľov na pozastavenie účinnosti napadnutého ustanovenia poukazuje na svoju ustálenú judikatúru, v ktorej opakovane zdôrazňuje, že k uplatneniu svojej právomoci podľa čl. 125 ods. 2 ústavy pristupuje len v dostatočne odôvodnených prípadoch, a pritom celkom výnimočne, t. j. keď sú spôsob ohrozenia označených základných práv a slobôd, resp. hrozba hospodárskej škody alebo iného nenapraviteľného následku v návrhu dostatočne konkretizované, pričom z okolností prípadu zjavne vyplýva, že ide o tvrdenie navrhovateľov, ktoré možno považovať za preukázané, a teda opodstatnené (napr. PL. ÚS 13/09).

27. Pri rozhodovaní o pozastavení účinnosti napadnutých ustanovení právnych predpisov je žiaduce, aby ústavný súd zachoval primeranú rovnováhu medzi požiadavkou účinného a neodkladného (ale pritom výnimočného) opatrenia v prospech obrany

základných práv a slobôd alebo ochrany iného verejného záujmu vymedzeného v čl. 125 ods. 2 ústavy relevantného z hľadiska ochrany ústavnosti a požiadavkou primeraného rešpektovania autonómie zákonodarnej moci (okrem iného aj vzhľadom na ústavný princíp del'by moci) a z nej vyplývajúcej prezumpcie ústavnosti právnych predpisov. (m. m. sp. zn. PL ÚS 2/2016 z 2. marca 2016).

28. Podľa názoru ústavného súdu je dôležité aj v súvislosti s načrtnutým kontextom, aby atribúty reálnosti, bezprostrednosti a konkrétosti ohrozenia základných práv alebo slobôd či hrozby značnej hospodárskej škody alebo iného vážneho nenapraviteľného následku nadobudli takú intenzitu a závažnosť, ktorá v konkrétnom posudzovanom prípade odôvodní vstup ústavného súdu do (relatívne) autonómnej sféry pôsobnosti zákonodarcu pozastavením účinnosti právneho predpisu ešte pred meritórnym preskúmaním jeho súladu s ústavou.

29. Napadnuté ustanovenie zákona nadobudlo účinnosť 1. júla 2015 a už v minulosti bolo predmetom konania pred ústavným súdom o jeho súlade s čl. 39 ods. 1 v spojení s čl. 12 ods. 1, 2 a 4 ústavy, a to na základe návrhu skupiny 66 poslancov Národnej rady Slovenskej republiky z 1. júla 2015 vedeného pod sp. zn. PL ÚS 41/2015. Pri hlasovaní o návrhu na pozastavenie účinnosti napadnutého právneho predpisu sa nedosiahla nadpolovičná väčšina hlasov všetkých sudcov ústavného súdu. Na základe toho ústavný súd návrh navrhovateľov na pozastavenie účinnosti § 82b ods. 2 zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení zákona č. 140/2015 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony v znení neskorších predpisov, v súlade s čl. 131 ods. 1 druhou a tret'ou vetou ústavy a § 4 ods. 3 zákona o ústavnom súde zamietol.

30. Navrhovatelia svoj návrh na pozastavenie účinnosti odôvodňujú okrem iného aj tým, že sa napadnuté ustanovenie dotkne veľkého počtu občanov, ktorý bližšie nešpecifikujú. Ústavný súd preto vykonal vlastné zistenie dopytom generálneho riaditeľa Sociálnej poisťovne. Napadnuté ustanovenie zákona sa uplatňuje v praxi takmer tri roky a dôchodok znížený z dôvodu účasti na starobnom dôchodkovom sporení poberalo

v roku 2015 šesťnásť poberateľov dôchodku, v roku 2016 dvestodevät poberateľov dôchodku a v roku 2017 tristoštyridsaťdeväť poberateľov dôchodku. Sociálna poisťovňa ďalej uviedla, že „*pokiaľ ide o aplikáciu napadnutého ustanovenia v praxi... neeviduje odvolania alebo podania poberateľov dôchodku, ktorými by namietali zníženie minimálneho dôchodku z dôvodu získania účasti na starobnom dôchodkovom sporení*“.

31. Ústavný súd v tomto štádiu konania dospel k názoru, že nie je ústavne nevyhnutné pozastaviť účinnosť napadnutého ustanovenia zákona o sociálnom poistení, pretože dôvody uvádzané navrhovateľmi po takmer troch rokoch od účinnosti napadnutého ustanovenia zákona neobsahujú také skutočnosti, ktoré by boli použiteľné na také odôvodnenie rozhodnutia ústavného súdu.

Ústavný súd preto návrhu navrhovateľov na pozastavenie účinnosti § 82b ods. 2 zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení zákona č. 140/2015 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony v znení neskorších predpisov, zo 16. júna 2015 nevyhovuje (bod 2 výroku tohto uznesenia).

P o u č e n i e: Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 6. júna 2018